

Primedbe na Nacrt Zakona o privrednim komorama

Forum privrednika Čačka protiv centralizacije komorskog sistema

Ovih dana se pojavila radna verzija Nacrta Zakona o privrednim komorama i mi kao organizacija zauzimamo stav po tom pitanju.

Osnovna primedba je da se ovakvim zakonom Privredna komora Srbije (PKS) postavlja iznad privrede i umesto da privrednici upravljaju Komorom, PKS se dovodi u poziciju da bude jedini tumač interesa privrede. Na ovaj način se stvaraju uslovi da PKS bude pod kontrolom i uticajem državnih institucija i odredjenih centara moći, a da uticaj realne ekonomije na rad komore bude neznatan.

Zakon predvidja uvodjenje obaveznog članstva i plaćanja članarine Privrednoj komori Srbije i tako obezbedjuje sredstva za njeno lagodno funkcionisanje sa veoma niskim stepenom odgovornosti, što je u potpunosti suprotno principima koje je usvojila Skupština RPK Kraljevo.

Zato se slobodno može zaključiti da bi takva Komora bila u funkciji jačanja uticaja, kako državnih centara moći, tako i krupnih privrednika bliskih tim centrima. Realna ekonomija, mala i srednja preduzeća i preduzetnici i dalje ostaju po strani, bez mogućnosti da bitno utiču na poboljšanje uslova privredjivanja.

Ako je cilj da komorski sistem bude predstavnik i zastupnik interesa privrede, onda ga treba organizovati da vrši tu funkciju i bude legalni i legitimni predstavnik privrede, odnosno da se komorski sistem organizuje na sledećim principima:

1. Osnovne jedinice komorskog sistema moraju da budu **okružne komore** i **stručna udruženja**;
 2. Okružne komore potom formiraju **Privrednu komoru Srbije** kao zajednicu komora Srbije;
 3. Okružna stručna udruženja formiraju **savez stručnih udruženja**;
 4. Jedinice komorskog sistema na svim nivoima imaju status pravnog lica i samostalno obavljaju delatnost predvidjenu zakonom;
 5. Predsednici odbora stručnih udruženja sa predsednikom i podpredsednicima komore su članovi upravnog odbora odgovarajuće komore;
 6. Zakonom se mora definisati odredba o obaveznosti komuniciranja, to jest da na svako pitanje ili predlog, pokrenut od člana komore ili stručnog udruženja, mora da se dobije odgovor u kratkom vremenskom roku od strane onoga kome je to pitanje ili predlog upućen. (Odboru stručnog udruženja, upravnom odboru okružne komore, upravnom odboru zajednice komora, lokalnoj upravi ili nekoj državnoj instituciji).
- Ovi principi su formulisani po ugledu na austrijski model komorskog sistema.

Osnov funkcionisanja austrijskog komorskog sistema čine stručna udruženja, a komora služi za koordiniranje i realizaciju onih aktivnosti koja su udruženjima potrebna. Na taj način sve odluke komore, kako regionalne, tako i savezne su u funkciji stručnih udruženja, a donošenje pogrešnih odluka je praktično nemoguće.

Obzirom na činjenicu da nacrt zakon predviđa obavezno članstvo i plaćanje članarine, mora da bude i garantovano pravo privrednika da neposredno učestvuje u upravljanju komorom. Samo u tom slučaju će privrednici organizovati komoru prema svojim potrebama, počev od stručnog udruženja, okružne komore pa do komore Srbije.

Funkcionisanje okružnih komora i stručnih udruženja mora biti u isključivoj nadležnosti njihovih članova, a funkcionisanje PKS u nadležnosti upravnog odbora i skupštine koju čine delegati okružnih komora i stručnih udruženja.

Obzirom da je osnovna uloga komora savetodavna, njihove radne zajednice ne smeju biti glomazne, ali moraju imati potrebne resurse i kvalitetan kadar koji je sposoban da sprovodi u delo ono što od njega traže organi i članovi komore.

U austrijskom Zakonu o komorskom sistemu, organizacije privrednih delatnosti koje predstavljaju tela javnog prava su: pokrajinske komore, savezna komora, stručna udruženja i stručni savezi. Sve ove organizacije čine komorski sistem. Predloženim nacrtom zakona samo Privredna komora Srbije predstavlja telo javnog prava. Izbor i sastav organa upravljanja nije regulisan ovim nacrtom već je ostavljeno da se to reši statutom PKS što je sasvim pogrešno i nedemokratski, jer će sutra članovi tih tela biti jedini učesnik u kreiranju ambijenta za privredjivanje u ime čitave privrede.

Predlagač zakona, ovim modelom pravi komorski sistem koji ima sva obeležja državne institucije. Tako se namerno ili nenamerno pravi mehanizam koji umanjuje efekat i pozitivnih mera ekonomske politike koje kreira nadležno ministarstvo ili Vlada Srbije. Zato što se centralizacijom komore briše korektivni elemenat koji mogu dati samo direktno privredni subjekti na koje se takve mere odnose. Kao posledica nastaće smanjenje novih ulaganja i dalji pad zapošljavanja, jer osetljivi kapital izbegava tvrdo kontrolisana tržišta.

Zaključak Foruma je da predloženi nacrt zakona u suštini nema ništa zajedničko sa komorskim sistemom Nemačke i Austrije. On je takodje u suprotnosti i sa osnovnim principima demokratije i materijalnog prava jer preuzima celokupnu imovinu i prava regionalnih komora a uvodi obaveznu članarinu, bez adekvatne kontrole o raspolaganju tim sredstvima.

Oktobra, 2015. godine

„Forum privrednika Čačka“

Vladan Čvrkić, predsednik